ZAKON O POŠTAMA BOSNE I HERCEGOVINE ("Sl. glasnik BiH", br. 33/2005)

ZAKON O POŠTAMA BOSNE I HERCEGOVINE

("Sl. glasnik BiH", br. 33/2005)

I - PREDMET ZAKONA

Član 1

(1) Ovim zakonom utvrđuju se osnovna pitanja organizacije i funkcionisanja poštanskog saobraćaja u Bosni i Hercegovini i poštanskog saobraćaja s drugim zemljama.

(2) Poštanske usluge vrše se u skladu s uslovima koji su utvrđeni zakonom, opštim i posebnim uslovima za vršenje poštanskih usluga, aktima poštanskih operatera, kao i na osnovu ratifikovanih, odnosno potvrđenih međunarodnih konvencija, drugih međunarodnih akata i ugovora.

II - DEFINICIJE

Član 2

Svi izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

a) "poštanske usluge" znače usluge prenosa poštanskih pošiljaka i sve druge usluge koje su navedene u nomenklaturi poštanskih usluga;

b) "poštanske pošiljke" znače sve pošiljke koje primi na prenos i za koje odgovara operater poštanskog saobraćaja;

c) "pismonosna pošiljka" znači svaku poštansku pošiljku koja sadrži neko saopštenje u pisanoj formi, na svakoj vrsti fizičkog medija, koju

treba dostaviti naznačenom primaocu. Računi za režije, drugi računi, finansijski i drugi izvještaji smatraju se pismonosnim pošiljkama;

d) "pošiljalac" znači svako fizičko ili pravno lice koje je dalo ili u čije ime je poštanska pošiljka data na prenos operateru poštanskog saobraćaja;

e) "univerzalne poštanske usluge" znače sve one poštanske usluge koje, u skladu s ovim zakonom i drugim poštanskim propisima, moraju biti dostupne na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine;

f) "rezervisane poštanske usluge" znače one vrste univerzalnih poštanskih usluga koje može pružati samo javni poštanski operater;

g) "nerezervisane poštanske usluge" znače pojedine vrste univerzalnih poštanskih usluga koje, osim javnih, mogu vršiti i drugi operateri poštanskog saobraćaja;

h) "operateri poštanskog saobraćaja" znače sve subjekte koji su registrovani za obavljanje djelatnosti iz oblasti poštanskog saobraćaja;

i) "javni poštanski operater" znači preduzeće koje je u većinskom državnom vlasništvu, i koje je u trenutku donošenja ovog zakona već registrovano za pružanje rezervisanih i nerezervisanih poštanskih usluga;

j) "poštanski operater" znači organizaciju koja je, u skladu s ovim zakonom, ovlašćena za pružanje nerezervisanih poštanskih usluga;

k) "finansijske poštanske usluge" znače domaće i međunarodne žiralne usluge, novčane doznake i čekovne usluge, kao i sve druge usluge čiji je predmet novac, a koje su definisane poštanskim propisima u okviru propisa Svjetskog poštanskog saveza;

l) "posebne usluge" znače one usluge koje su definisane opštim uslovima i nomenklaturom poštanskog saobraćaja;

m) "ostale usluge" znače dopunske i ostale poštanske usluge koje zahtijeva pošiljalac ili primalac;

n) "poštanski propisi" znače svaki propis koji je donio ovlašćeni organ, a odnosi se na pružanje poštanskih usluga;

o) "poštanska marka" znači svaku poštansku marku koju je javno izdao javni poštanski operater, uključujući i sve poštanske naljepnice i druga propisana poštanska obilježja koja služe kao dokaz plaćanja poštanske usluge;

p) "direktna pošta" znači sve pošiljke koje sadrže promotivne i sve druge reklamne poruke štampane u više istih primjeraka, koji se šalju na najmanje 30 različitih adresa;

r) "kurirske usluge" znače poštanske usluge s dodatnom vrijednošću, koje davalac poštanskih usluga obavlja na osnovu posebnog zahtjeva pošiljaoca, a podrazumijevaju preuzimanje pismonosne pošiljke na adresi pošiljaoca, te direktan prenos i uručenje na adresi primaoca;

s) "državni portal" znači poštansku uslugu putem koje građanin elektronskim putem ispunjava svoje obaveze prema državi i traži usluge državnih i entitetskih organa.

III - PRINCIPI POŠTANSKE POLITIKE

Član 3

Svi subjekti koji u Bosni i Hercegovini pružaju poštanske usluge moraju konsekventno uvažavati i sprovoditi sljedeće principe poštanske politike:

a) poštanske usluge moraju biti dostupne svim građanima Bosne i Hercegovine, pod jednakim uslovima, bez bilo kakve diskriminacije;

b) sloboda komunikacije putem pismonosnih i drugih poštanskih pošiljaka mora biti zagarantovana svim fizičkim i pravnim licima u Bosni i Hercegovini, bez bilo kakvih ograničenja;

c) interes svih korisnika poštanskih usluga mora biti zaštićen raspoloživošću i kvalitetom tih usluga;

d) tarife poštanskih usluga moraju biti nediskriminatorske i transparentne;

e) pružanje poštanskih usluga mora biti organizovano na način koji ne dovodi u opasnost zdravlje i bezbjednost ljudi i imovine;

f) organizacijom poštanskog sistema mora se obezbijediti mogućnost primjene propisa koji se odnose na uvozno i izvozno carinjenje robe;

g) sva tehnološka rješenja u poštanskom saobraćaju moraju uvažavati principe ekonomičnosti, efikasnosti i bezbjednosti;

h) tehnički standardi koji se odnose na nivo poštanskih usluga moraju se usklađivati sa standardima Evropske unije;

i) cijene rezervisanih poštanskih usluga su pod državnom kontrolom, a ukoliko se ovakvim cijenama ne obezbjeđuje pokriće stvarnih troškova i razvojne potrebe poštanskog sistema, država i entiteti obezbjeđuju subvencije javnim poštanskim operaterima. Nije dozvoljeno subvencionisanje nerezervisanih i drugih poštanskih usluga iz sredstava rezervisanih poštanskih usluga;

j) konkurencija u poštanskom saobraćaju podstiče se do nivoa kojim se ne ugrožava društvena funkcija univerzalnih poštanskih usluga;

k) sistemi poštanske numeracije moraju obezbijediti identifikaciju države i poštanskih operatera;

l) međusobna saradnja javnih poštanskih operatera ne smije da bude monopolistički orijentisana i mora da se zasniva na čistim ekonomskim odnosima u interesu svih građana Bosne i Hercegovine;

m) razvoj poštanskih usluga podstiče se odgovarajućim mjerama ekonomske politike i stalno usklađuje s potrebama korisnika, te tehnološkim, ekonomskim i društvenim prilikama;

n) predstavljanje poštanskog sistema Bosne i Hercegovine u Svjetskom poštanskom savezu i drugim međunarodnim organizacijama mora obezbijediti potpunu ravnopravnost svih javnih poštanskih operatera Bosne i Hercegovine;

o) zastupljenost poštanskih opreratera koji djeluju na području Bosne i Hercegovine u slobodnim međunarodnim asocijacijama ne smije se na bilo koji način ograničavati, a njihovo djelovanje ne smije da bude na štetu i protiv interesa ostalih poštanskih operatera.

Član 4

Investitor, vlasnik stambene zgrade, etažni vlasnik, vlasnik stambenog i poslovnog bloka ili porodične kuće dužan je da na pogodnom mjestu u objektu, ili u dvorištu kod ulaza postavi i

održava poštansko sanduče za pismonosne pošiljke ili da obezbijedi drugi adekvatan način za prijem pismonosnih pošiljaka.

IV - POŠTANSKE USLUGE

a) Univerzalne poštanske usluge

Član 5

(1) Univerzalne poštanske usluge su poštanske usluge koje se obavezno organizuju na čitavom području Bosne i Hercegovine i obuhvaćaju prijem, otpremu, prevoz, prispijeće i uručenje:

a) pismonosnih pošiljaka do 2 kg;

b) paketskih do 31,5 kg;

c) poštanskih uputnica;

d) direktne pošte;

e) poštanskih i telegrafskih saopštenja;

f) preporučenih i vrijednosnih pošiljaka;

g) sekograma do 7 kg.

(2) Maksimalne i minimalne dimenzije poštanskih pošiljaka obuhvaćenih univerzalnim poštanskim uslugama su dimenzije koje su utvrđene Univerzalnom poštanskom konvencijom, odnosno Konvencijom Svjetskog poštanskog saveza.

(3) Univerzalne poštanske usluge obezbjeđuju se svakog radnog dana, najmanje pet dana u nedjelji, osim pod uslovima i prilikama koje su poštanskim propisima definisane kao vanredne.

(4) Univerzalne poštanske usluge u Bosni i Hercegovini pružaju javni poštanski operateri i drugi poštanski operateri na osnovu licenci.

b) Rezervisane poštanske usluge

Član 6

(1) U okviru univerzalnih poštanskih usluga, rezervisane poštanske usluge u unutrašnjem i međunarodnom saobraćaju obuhvaćaju prijem, otpremu, prevoz, prispijeće i uručenje:

a) pismonosnih pošiljaka do 1000 gr;

b) tiskovina, novina i časopisa;

c) paketskih pošiljaka do 10 kg;

d) poštanskih i telegrafskih uputnica;

e) isplate novčanih doznaka na kućnu adresu;

f) direktne pošte;

g) kurirske usluge, ukoliko iznos tarife nije deset puta veći od obične tarife,

h) preporučenih i vrijednosnih pošiljaka, bez obzira na težinu;

i) sudskih pisama, pisama u upravnom i prekršajnom postupku, bez obzira na težinu.

(2) Rezervisane poštanske usluge mogu da obavljaju samo javni poštanski operateri.

c) Finansijske poštanske usluge

Član 7

(1) Javni poštanski operateri, putem jedinica poštanske mreže i drugih punktova za univerzalne poštanske usluge, mogu da pružaju usluge i korisnicima finansijske poštanske usluge.

(2) Finansijskim poštanskim uslugama obezbjeđuju se različiti oblici žiralnih doznaka, te doznaka gotovog novca i čekova, koje upućuju fizička i pravna lica ili su takva novčana sredstva njima upućena.

(3) U okviru svoje djelatnosti, javni poštanski operateri mogu obavljati i druge finansijske usluge, kao što su štedni ulozi građana, vezani depoziti, računi nerezidenata, trezorsko i blagajničko poslovanje, mjenjačko poslovanje, kreditiranje stanovništva, kartično poslovanje, žiro i tekući računi uplata, faktura za režije komunalnih i drugih javnih preduzeća i dr.

(4) Javni poštanski operater organizuje posebnu finansijsku organizaciju - Poštansku banku, posredstvom koje će obavljati poslove iz ovog člana, a u skladu sa Zakonom i drugim propisima koji uređuju ovu oblast.

(5) Do uspostavljanja odgovarajuće zakonske regulative i formiranja poštanskih banaka, poštanski operateri finansijske usluge mogu da obavljaju putem odgovarajućeg poslovnog aranžmana s drugim

bankama, a u skladu sa Zakonom i drugim propisima koji regulišu finansijske usluge u okviru bankarskog sektora.

d) Ostale usluge

Član 8

(1) Pod ostalim uslugama, u smislu ovog zakona, podrazumijevaju se posebne, dopunske i ostale poštanske usluge koje zahtijevaju pošiljalac ili primalac, a koje se utvrđuju Opštim uslovima za vršenje poštanskih usluga.

(2) Operateri poštanskog saobraćaja, radi samoodrživosti, mogu da organizuju i obavljanje ostalih usluga na novim tržištima, a koje su definisane ovim zakonom i Opštim uslovima.

(3) Javni poštanski operateri mogu da organizuju i obavljanje kurirskih usluga koje su liberalizovane i nalaze se na tržištu.

V - ORGANIZACIJA POŠTANSKOG SAOBRAĆAJA

a) Operateri poštanskog saobraćaja

Član 9

(1) Poštanske usluge pružaju operateri poštanskog saobraćaja.

(2) Operater poštanskog saobraćaja može da bude svako pravno lice koje ispunjava određene tehničke, kadrovske i druge uslove, ukoliko za obavljanje poštanskih usluga posjeduje ovlašćenje dobijeno od nadležnog organa i ukoliko te usluge obavlja u okviru svoje registrovane djelatnosti.

a) javni poštanski operateri ovlašćeni su za pružanje rezervisanih poštanskih usluga. Ovo ovlašćenje podrazumijeva istovremeno pravo na pružanje nerezervisanih i svih ostalih poštanskih usluga;

b) javni poštanski operateri su u isključivom ili većinskom vlasništvu države;

c) drugi operateri poštanskog saobraćaja, izuzev javnih poštanskih operatera, ne mogu imati ovlašćenja za pružanje rezervisanih poštanskih usluga, već samo nerezervisanih i ostalih poštanskih usluga, svih ili samo pojedinih. Osnivaju se u skladu s ovim zakonom, a mogu biti u privatnom vlasništvu.

(3) Ovlašćenje za rad poštanskim opreraterima daje i oduzima, u skladu s odredbama ovog zakona, Agencija za poštanski saobraćaj Bosne i Hercegovine, uz saglasnost Ministarstva komunikacija i saobraćaja.

b) Agencija za poštanski saobraćaj Bosne i Hercegovine

Član 10

(1) Radi obavljanja regulatornih funkcija u oblasti poštanskog saobraćaja, ovim zakonom osniva se Agencija za poštanski saobraćaj Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija), koja djeluje u skladu s principima objektivnosti, transparentnosti i nediskriminacije.

(2) Agencija djeluje u interesu Bosne i Hercegovine i svih njenih građana.

(3) Agencija ima status pravnog lica.

(4) Agencijom rukovodi Savjet Agencije, koji čine tri člana na paritetnoj osnovi triju konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini.

a) članovi Savjeta Agencije, iz reda konstitutivnih naroda, imenuju se u skladu sa Zakonom o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Savjeta ministara i drugim imenovanjima Bosne i Hercegovine;

b) mandat članova Savjeta Agencije traje četiri godine, a predsjedavajući Savjeta Agencije mijenja se svakih godinu dana;

c) Savjet Agencije donosi sve odluke konsenzusom;

d) Savjet Agencije donosi akta Agencije kojima se definišu: unutrašnja organizacija, nadležnost Savjeta i druga pitanja bitna za rad Agencije;

e) sjedište Agencije određuje Savjet ministara Bosne i Hercegovine.

(5) Nadležnosti Agencije:

a) ostvaruje kontakte s poštanskim upravama i međunarodnim poštanskim organizacijama;

b) izdaje i oduzima licence poštanskim operaterima za obavljanje poštanskih usluga u skladu s Pravilnikom koji donosi Savjet Agencije;

c) donosi tehnološke propise za funkcionisanje poštanskog saobraćaja na teritoriji cijele Bosne i Hercegovine, te predlaže propise kojima se definišu jedinstveni Opšti uslovi za vršenje poštanskih usluga i opšti standardi univerzalnih poštanskih usluga;

d) prati da li se poštanski operater pridržava uslova sadržanih u izdatim licencama, a u slučaju povrede tih uslova ili odredaba ovog zakona, preduzima mjere iz svoje nadležnosti;

e) prati poštovanje utvrđenih principa poštanske politike i inicira mjere za otklanjanje svih odstupanja od tih principa;

f) prati međunarodne poštanske propise i obavještava javne operatere i druge operatere poštanskog saobraćaja o njihovom donošenju, izmjenama i dopunama;

g) daje saglasnost na ugovore koje zaključuju poštanski operateri u Bosni i Hercegovini s operaterima poštanskog saobraćaja poštanskih uprava drugih zemalja;

h) utvrđuje metodologiju i principe za obračun međuoperaterskih, tranzitnih i terminalnih troškova i prati njihovu realizaciju;

i) prati međunarodni obračun u skladu s utvrđenim principima i propisima Svjetskog poštanskog saveza i raspodjelu unutar operatera;

j) utvrđuje jedinstvenu tarifnu politiku za rezervisane usluge na području Bosne i Hercegovine;

k) predlaže kriterijume za formiranje maksimalnih cijena izvršavanja poštanskih usluga;

l) utvrđuje visinu troškova za izdavanje licenci i visinu godišnje naknade za obavljanje poštanskih usluga, kao i rokove za izmirenje obaveza plaćanja;

m) daje saglasnost o programu izdavanja poštanskih maraka koje izdaju javni poštanski operateri;

n) donosi opšti red prevoza poštanskih pošiljaka i nalazi optimalne pravce tog prevoza;

o) utvrđuje iznos naknade za pokriće gubitaka javnih poštanskih operatera;

p) organizuje simpozijume, stručne seminare i sl.;

r) vrši druge nadležnosti koje su joj povjerene ovim zakonom ili drugim aktima u skladu s ovim zakonom.

(6) Za obavljanje poslova iz stava (5) alineje b), g), j) i l), Agencija traži saglasnost Ministarstva komunikacija i saobraćaja.

(7) Radi izvršavanja povjerenih poslova, Agencija zapošljava potreban broj stručnih i tehničkih lica. Broj i strukturu potrebnog radnog osoblja utvrđuje Savjet Agencije, a pri njihovom angažovanju obezbjeđuje zastupljenost konstitutivnih naroda prema posljednjem popisu stanovništva Bosne i Hercegovine iz 1991. godine, a u skladu s planom kadrova Agencije.

(8) Troškovi Agencije podmiruju se iz prihoda od izdavanja licenci poštanskim operaterima, Budžeta institucija BiH i drugih prihoda Agencije.

(9) Agencija poslije završetka svake poslovne godine objavljuje izvještaj o svom radu, uključujući i finansijski izvještaj i izvještaj nezavisnog revizora i dostavlja ga na razmatranje Savjetu ministara i Parlamentarnoj skupštini BiH.

c) Nadležnosti Savjeta ministara Bosne i Hercegovine i Ministarstva komunikacija i saobraćaja

Član 11

(1) U ukupnoj organizaciji poštanskog saobraćaja u Bosni i Hercegovini nadležnosti Savjeta ministara BiH, odnosno Ministarstva komunikacija i saobraćaja posebno obuhvaćaju:

a) definisanje osnovnih kriterijuma koje moraju ispunjavati zainteresovani subjekti za dobijanje ovlašćenja za vršenje poštanskih usluga;

b) određivanje načina predstavljanja javnih poštanskih operatera u Svjetskom poštanskom savezu, kao i drugim međunarodnim organizacijama u kojima se poštanski sistem Bosne i Hercegovine mora reprezentovati kao jedinstven sistem;

c) propisivanje putem propisa i drugih akata osnovnih uslova za obezbjeđenje dostupnosti poštanskih usluga na cijeloj teritoriji Bosne

i Hercegovine;

d) predlaganje zakona o pošti, davanje saglasnosti na Opšte uslove o vršenju poštanskih usluga;

e) definisanje ciljeva politike Bosne i Hercegovine i praćenje međunarodnih standarda u oblasti poštanskog sistema;

f) propisivanje i nadziranje tarifne politike za rezervisane usluge i kvaliteta pružanja poštanskih usluga;

g) davanje saglasnosti na Statut Agencije;

h) predlaganje izmjena i dopuna zakonskih propisa kojima se reguliše poštanski saobraćaj u Bosni i Hercegovini;

i) davanje saglasnosti Agenciji za rad poštanskih operatera;

j) ostala pitanja utvrđena Ustavom Bosne i Hercegovine, ovim zakonom i drugim aktima u skladu s ovim zakonom.

(2) Nadležnosti i odgovornosti iz stava (1) ovog člana Savjet ministara BiH realizuje putem Ministarstva komunikacija i saobraćaja. Ministarstvo komunikacija i saobraćaja pojedine poslove povjerava Agenciji, i u tom slučaju daje smjernice za realizaciju povjerenih poslova.

d) Međuoperatorski poštanski saobraćaj

Član 12

(1) Svaki operater poštanskog saobraćaja je obavezan da prenos poštanskih pošiljaka koje primi od bilo kojeg drugog operatera poštanskog saobraćaja na području Bosne i Hercegovine tretira na potpuno jednak način, kao i prenos poštanskih pošiljaka koje mu je povjerilo bilo koje fizičko ili pravno lice u Bosni i Hercegovini.

(2) Operateri poštanskog saobraćaja mogu između sebe zaključivati bilateralne i multilateralne sporazume uz saglasnost Agencije, a koji moraju biti u skladu s principima poštanske politike utvrđenim ovim zakonom.

e) Međuentitetski poštanski saobraćaj

Član 13

(1) Prenos poštanskih pošiljaka između entiteta tretira se kao unutrašnji poštanski saobraćaj i ne može se ograničavati administrativnim mjerama.

(2) Operateri poštanskog saobraćaja, uz saglasnost Agencije, usaglašavaju načine i pravce poštanske razmjene, uvažavajući principe ekonomičnosti, efikasnosti i bezbjednosti.

f) Međunarodni poštanski saobraćaj

Član 14

(1) Obavljanje međunarodnih poštanskih usluga mora da bude u skladu s relevantnim odredbama Svjetskog poštanskog saveza i drugim sporazumima međunarodnih organizacija koji su obavezujući za Bosnu i Hercegovinu, utvrđenim pravcima prevoza i zaključenim ugovorima između operatera poštanskog saobraćaja u Bosni i Hercegovini s operaterima poštanskog saobraćaja drugih poštanskih uprava.

(2) Agencija je dužna da, u skladu sa stavom (1) ovog člana i drugim relevantnim odredbama ovog zakona, putem poštanskih propisa, obezbijedi svim licima u Bosni i Hercegovini nediskriminatorski, bezbjedan i efikasan pristup međunarodnim poštanskim uslugama i u vezi s tim da na prikladan način prati izvršavanje preuzetih obaveza javnih i drugih poštanskih operatera.

g) Principi za obračun troškova i refundacije

Član 15

(1) Javni poštanski operateri pokriće gubitaka, u slučaju kada cijene rezervisanih poštanskih usluga ne pokrivaju njihove troškove, nadoknađuju iz drugih prihoda ostvarenih vršenjem poštanskih usluga.

(2) Radi ostvarivanja utvrđenih principa poštanske politike, javni poštanski operateri su dužni da obezbijede takav interni računovodstveni sistem iz kojeg će se vidjeti struktura prihoda i troškova rezervisanih i nerezervisanih univerzalnih usluga, te struktura i visina prihoda i troškova posebnih poštanskih usluga. Interni računovodstveni sistemi moraju da obezbijede lokaciju

troškova svih poštanskih usluga u skladu sa standardima Evropske unije.

(3) Međusobne refundacije, na osnovu međunarodnih i međuoperaterskih poštanskih usluga, moraju da pokriju troškove prenosa i prerade poštanskih pošiljaka.

a) refundacije na osnovu međunarodnih poštanskih usluga, koje pripadaju javnom operateru poštanskog saobraćaja, vrše se na osnovu međunarodnog obračuna, a na osnovu propisa Svjetskog poštanskog saveza;

b) refundacije koje pripadaju javnom operateru poštanskog saobraćaja na osnovu unutrašnjeg međuoperaterskog poštanskog saobraćaja regulišu se na osnovu metodologije i principa koje određuje Agencija.

VI - POŠTANSKE MARKE

Član 16

(1) Poštanske marke izdaju javni poštanski operateri.

(2) Poštanske marke moraju imati identifikaciju Bosne i Hercegovine, entiteta i identifikaciju poštanskog operatera.

(3) Na markama javnih poštanskih operatera ne mogu da budu: slike, znamenja, simboli ili neke druge oznake i sadržaj uvredljivog karaktera, ili koji su u suprotnosti sa zakonskim propisima Bosne i Hercegovine.

(4) Za svaku emisiju poštanskih maraka, javni poštanski operater dužan je da pribavi saglasnost Agencije. Ukoliko Agencija utvrdi da marke koje se emituju sadrže elemente zabranjene stavom (3) ovog člana, obustaviće ovu emisiju.

VII - POVJERLjIVOST POŠTANSKIH POŠILjAKA

Član 17

(1) Poštanski operateri obavezni su da obezbijede tajnost poštanskih pošiljaka. Poštanskom operateru zabranjeno je da: neovlašćeno dozna sadržaj poštanske pošiljke, ili zadrži, prikrije ili neovlašćenom licu da poštansku pošiljku, neovlašćenom licu saopšti bilo kakve podatke koji su u vezi s poštanskom pošiljkom, ili neovlašćenom licu

omogući ili pomogne u obavljanju neke od tih radnji. Zabrana se odnosi i na zaposlenike poštanskog operatera i nakon prestanka rada kod poštanskog operatera.

(2) Poštanski operater može da otvori i pregleda sadržaj poštanske pošiljke, uz pristanak pošiljaoca ili primaoca.

(3) Izuzetno od odredaba stava (2) ovog člana, poštanski operater može da otvori i pregleda poštansku pošiljku bez pristanka pošiljaoca ili primaoca u sljedećim slučajevima:

a) kada je poštansku pošiljku nemoguće uručiti primaocu niti vratiti pošiljaocu;

b) kada postoji opravdana sumnja da pošiljka sadrži predmete zabranjene za prenos u poštanskim pošiljkama;

c) kada je poštanska pošiljka oštećena tako da je ugrožen njen sadržaj i

d) kada poštanska pošiljka u međunarodnom saobraćaju podliježe carinskom pregledu i deviznom pregledu u smislu carinskog zakona i deviznih propisa.

(4) Postupak otvaranja i pregleda sadržaja poštanskih pošiljaka uređuje se Opštim uslovima za vršenje poštanskih usluga, koje donosi Ministarstvo saobraćaja i komunikacija BiH, a koji su usklađeni s propisima Evropske unije.

VIII - ODGOVORNOST ZA PRENOS POŠTANSKIH POŠILjAKA

Član 18

(1) Poštanski operaeor dužan je da plati odgovarajuću odštetu pošiljaocu preporučene ili vrijednosne pismonosne pošiljke, paketa, uputnica i telegrama u slučaju njihovog gubitka, oštećenja ili kašnjenja, do kojih je došlo krivicom, namjerom ili nehatom javnog poštanskog operatera.

a) postupak plaćanja odštete i njena visina utvrđuju se poštanskim propisima, koji su usklađeni s propisima Svjetskog poštanskog saveza;

b) što se tiče odgovornosti, za odštetu ne može da postoji razlika između gubitka, oštećenja ili kašnjenja poštanskih pošiljaka u

unutrašnjem i međunarodnom poštanskom saobraćaju;

c) u slučaju kada ne može da se utvrdi odgovornost iz stava (1) ovog člana, javni poštanski operateri solidarno snose odgovornost za naknadu štete.

(2) Pošiljalac poštanske pošiljke odgovoran je operateru poštanskog saobraćaja za štetu koju poštanska pošiljka nanese licima u službi operatera poštanskog saobraćaja, opreme operatera poštanskog saobraćaja ili ostalim poštanskim pošiljkama, pod uslovom da se nastanak štete može pripisati u krivicu, namjeru ili nehat pošiljaoca.

IX - PRINUDNA IZVRŠENjA

Član 19

Poštanske pošiljke koje ulaze u okvir univerzalnih usluga i koje se po tom osnovu nalaze kod operatera poštanskog saobraćaja ne mogu da budu predmet sudskog, administrativnog ili bilo kojeg drugog oblika prinudnog izvršenja, osim u slučajevima izričito predviđenim posebnim zakonom.

X - KAZNENE ODREDBE

Član 20

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kazniće se za prekršaj poštanski operater i drugi subjekat poslovanja koji ima svojstvo pravnog lica, kao i preduzetnik ako neovlašćeno obavlja djelatnost iz čl. 6. i 16. ovog zakona.

(2) Za radnje iz stava (1) ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice poštanskog operatera ili drugog subjekta poslovanja koji ima svojstvo pravnog lica kaznom od 500 KM do 1.500 KM.

Član 21

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kazniće se za prekršaje javni poštanski operateri ako se ne pridržavaju čl. 3., 5., 6. i 16. ovog zakona.

(2) Za radnje iz stava (1) ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice javnog poštanskog operatera novčanom kaznom od 500 KM do 1.500 KM.

(3) Istovremeno s izricanjem novčane kazne u slučaju višestrukog ponavljanja prekršaja, operateru poštanskog saobraćaja oduzeće se licenca na vremenski period od šest mjeseci.

(4) Pod višestrukim ponavljanjem prekršaja podrazumijeva se prekršaj koji se tri puta ponovi u vremenu od tri do šest mjeseci.

XI - DRŽAVNI PORTAL

Član 22

Javni poštanski operateri dužni su da organizuju državni portal, tj. mjesto gdje građanin može putem posrednika ili neposredno, putem elektronskih medija, da ispunjava obaveze prema državi i etitetima i traži usluge od državnih i entitetskih organa.

Član 23

Bosna i Hercegovina se obavezuje da će putem državnog portala da realizuje sve transakcije iz odnosa s građanima koje državni portal može tehnički da realizuje. Javni poštanski operateri imaju obavezu da uvedu državni portal u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog zakona.

XII - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 24

(1) Postojeći javni poštanski operateri: Preduzeće za poštanski saobraćaj RS A.D. Banja Luka, JPBH Pošta d.o.o. Sarajevo i HP Mostar d.o.o. nastavljaju da pružaju univerzalne i ostale usluge u skladu s odredbama ovog zakona.

(2) Javni poštanski operateri dužni su da usklade svoju registraciju i organizaciju s odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu, a prema uredbi koju će donijeti Savjet ministara na predlog Agencije u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovog zakona.

(3) Ostali poštanski operateri dužni su da usklade svoje poslovanje s odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

(4) Do donošenja novih poštanskih propisa neophodnih za primjenu ovog zakona, a najduže tokom 12 mjeseci poslije njegovog stupanja

na snagu, primjenjivaće se poštanski propisi koji su na snazi u vrijeme stupanja na snagu ovog zakona.

Član 25

(1) Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a biće objavljen i u službenim glasilima Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH.

(2) Svi poštanski propisi, sačinjeni na osnovu ovog zakona, stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a biće objavljeni i u službenim glasilima Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH.

(3) Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe: odredbe Zakona o poštanskim, telegrafskim i telefonskim uslugama ("Službeni list SFRJ", br. 2/86 i 26/90), u dijelu koji se odnosi na poštanski saobraćaj i obavljanje poštanskih usluga, i odredbe Zakona o sistemima veza, radio-saobraćaja i PTT saobraćaja ("Službeni list SRBiH", broj 15/90), u dijelu koji se odnosi na poštanski saobraćaj i obavljanje poštanskih usluga, i svi drugi propisi koji regulišu materiju koja je predmet ovog zakona.